

Forslag

til

Lov om pension til statens tjenestemænd m. v. i Grønland.

Fremsat den 4. marts 1971 af *ministeren for Grønland*.

Kapitel 1.

Egenpension.

§ 1. En tjenestemand i Grønland er berettiget til egenpension, når han efter 10 års ansættelse i en stilling, i hvilken ansættelsen efter reglerne i § 3 kan medregnes i pensionsalderen, afskediges på grund af alder, som følge af helbredsbetinget utjenstydighed eller af anden ham utilregnelig årsag.

Stk. 2. Uanset ansættelsestidens længde har en tjenestemand dog ret til egenpension efter §§ 6-7, såfremt afsked finder sted på grund af nedsættelse af erhvervsevnen som nævnt i § 6 eller skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten.

Stk. 3. Har en tjenestemand forud for sin ansættelse i tjenestemandstilling været omfattet af en pensionsordning, der har været knyttet til beskæftigelse, som efter reglerne i § 3 ikke kan medregnes i pensionsalderen, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at sådan beskæftigelse medregnes som ansættelsestid efter stk. 1 med indtil 10 år.

§ 2. En tjenestemand er berettiget til afsked på grund af alder fra udgangen af den måned, hvori han fylder 60 år, jfr. dog § 24, eller opnår den lavere alder, som efter anden lov måtte være fastsat for denne ret.

§ 3. En tjenestemand's pensionsalder er det antal år, i hvilket han efter sit fyldte 23. år har været statstjenestemand i Grønland eller har oppebåret lønning i medfør af § 32 i

lov om statens tjenestemænd i Grønland eller har været tjenestemand under Grønlands landsråd.

Stk. 2. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat som statstjenestemand uden for Grønland eller som tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd eller har oppebåret lønning i medfør af § 32 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, medregnes i pensionsalderen.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som denne lov.

Stk. 4. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjeneste i Finland, Island, Norge eller Sverige har været omfattet af den for tjenestemænd i vedkommende land gældende pensionsordning eller en dertil svarende statsfinansieret eller statsgaranteret pensionsordning, medregnes i hans pensionsalder, såfremt der efter den pågældende pensionsordning på lignende måde foretages medregning i pensionsalderen af ansættelse i offentlig tjeneste her i landet. Ved afsked på grund af alder medregnes en sådan ansættelse dog kun, såfremt den har været efterfulgt af mindst 10 års ansættelse, som efter reglerne i stk. 1-3 kan medregnes i pensionsalderen.

Stk. 5. Den tid, i hvilken en tjenestemand

har haft nedsat tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen.

Stk. 6. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen træffer efter indhentet udtalelse fra lønningrådet bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Stk. 7. Såfremt en tjenestemand er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra lønningrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil 10 år. Ved afsked på grund af alder eller ved opgørelse af krav på opsat pension efter §§ 20-22 medregnes som forhøjet pensionsalder højst et tidsrum svarende til ansættelsestiden.

§ 4. En tjenstemands pensionsgivende lønningsindtægt er lønnen på det opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg. Lønningsindtægt, der overstiger 75.000 kr., kommer dog ikke i betragtning ved pensionsberegning.

§ 5. Egenpension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på 68 kr. samt et beløb, der andrager følgende procentdele af den pensionsgivende lønningsindtægt:

Af beløb indtil 24.700 kr.	1,5 pct. og
- - - fra 24.701 -	1,2 -

Pensionen kan ikke overstige den til en pensionsalder på 37 år svarende pension.

§ 6. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel af fuld erhvervsevne eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Stk. 2. I forbindelse med ansættelse som tjenestemand kan det dog bestemmes, at ansættelsen inden for et nærmere fastsat tidsrum ikke giver ret til pension efter stk. 1, såfremt afsked finder sted som følge af en allerede ved ansættelsen konstateret lidelse.

§ 7. Finder afsked sted på grund af tjenstydgtighed, som er forårsaget af, at der under udførelse af tjenesten er overgået tjenstemanden en tilskadekomst, der be-

grunder krav på erstatning i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde i Grønland, er han berettiget til den egenpension, der gælder for en pensionsalder på 37 år.

Stk. 2. Har en tjenestemand ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller væsentligt bidraget til tilskadekomsten, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemme, at forhøjet pension efter stk. 1 bortfalder eller nedsættes.

§ 8. Bliver en pensioneret tjenestemand, hvis afsked skyldtes helbredsbedinget utjenstydgtighed, atter tjenstydgtig, har han, hvis han ikke er fyldt 60 år, pligt til at lade sig genansætte i sin tidligere stilling eller en anden passende stilling, som han før sin afsked ville have haft pligt til at overtage.

Stk. 2. Undlader en af helbredsmæssige årsager pensioneret tjenestemand trods opfordring at fremskaffe sådan helbredsoplysning som omhandlet i § 33, eller opfylder han ikke sin pligt efter stk. 1, inddrages pensionen, og bestemmelserne i §§ 20-22 finder anvendelse. Ved opgørelsen af pensionsalderen medregnes dog den tid, i hvilken han har modtaget pension.

§ 9. Pensionen inddrages, såfremt en pensioneret tjenestemand på ny opnår ansættelse, som efter reglerne i § 3 medregnes i hans pensionsalder. Ved senere afsked af pensionsbegrundende årsag er den pågældende berettiget til pension af mindst samme størrelse som den inddragne pension.

Kapitel 2.

Ægtefællepension.

§ 10. Ægtefællen efter en tjenestemand, der afgår ved døden efter at have opnået en pensionsalder på mindst 3 år, eller som ved sin død var pensioneret, er berettiget til ægtefællepension, medmindre ægteskabet blev indgået på dødslejet eller efter, at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller afskediget med ret til egenpension efter kapitel 1.

Stk. 2. Ægtefællen efter en tjenestemand, der er omkommet under udførelse af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, er dog uanset den afdøde ægtefælles ansættelsestid berettiget til ægtefællepension.

Stk. 3. Efter skilsmisse bevarer en tjenstemands fraskilte hustru ret til ægtefællepension i overensstemmelse med reglerne i lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse med senere ændringer.

§ 11. Ægtefællepension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på 41 kr. samt et beløb svarende til $\frac{2}{3}$ af egenpensionen efter § 5.

Stk. 2. Er den afdøde ægtefælle afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjensten, udgør pensionen det beløb, der gælder for en pensionsalder på 37 år. Det samme gælder, såfremt den afdøde ægtefælle oppebar pension efter § 7.

Stk. 3. Såfremt den afdøde ægtefælles alder efter fradrag af det antal år, ægteskabet har varet, overstiger den længstlevende ægtefælles alder ved førstafdødes død med mere end 10 år, nedsættes ægtefællepensionen efter stk. 1-2 med 2 pct. for hvert år, forskellen overstiger 10 år.

§ 12. Såfremt en tjenstemands efterlevende ægtefælle er berettiget til mere end én ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som efter § 3 kan medregnes i pensionsalderen, sker der kun udbetaling af den ægtefællepension, der er størst.

Kapitel 3.

Børnepension m. v.

§ 13. En pensioneret tjenstemand er berettiget til børnepensionstillæg for børn, over for hvem han har forsørgelsespligt.

Stk. 2. Når en tjenstemand eller pensioneret tjenstemand afgår ved døden, er de i stk. 1 omhandlede børn berettigede til børnepension.

Stk. 3. Retten efter stk. 1 og 2 omfatter stedbørn, som er medtaget til forsørgelse i det fælles hjem.

Stk. 4. For hvert barn kan der kun udbetales en ydelse efter reglerne i stk. 1-3. Er betingelserne i stk. 1 og 2 til stede samtidig foretages udbetaling efter stk. 2.

§ 14. Børnepensionstillæg og børnepension udgør for hvert barn 1650 kr. årlig. Børnepension til forældrelose børn udgør dog for hvert barn 3300 kr. årlig.

Stk. 2. Børnepensionstillæg i forbindelse med egenpension og børnepension i forbindelse med ægtefællepension kan dog ikke overstige den pensionsgivende lønningsindtægt. Det samme gælder børnepensioner til en tjenstemands efterlevende børn tilsammen.

§ 15. Retten til pension efter § 13 vedværes indtil barnets fyldte 18. år. Hvis barnets uddannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt, og forholdene taler derfor, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen dog tillade, at der ydes hel eller delvis pension, indtil uddannelsen er afsluttet.

Kapitel 4.

Efterindtægt.

§ 16. Ægtefællen efter en tjenstemand, som ved sin død oppebar lønning eller var pensioneret, er berettiget til efterindtægt, medmindre ægteskabet var opløst ved skilsmisse. Efterlader den pågældende sig ikke ægtefælle, men børnepensionsberettigede børn, er disse berettigede til efterindtægt.

Stk. 2. Efterindtægt efter en person, som ved sin død var berettiget til ægtefællepension i henhold til denne lov, tilkommer de børn af den pågældende, der er berettiget til børnepension efter den først afdøde ægtefælle.

Stk. 3. Afgår en tjenstemand ved døden uden at efterlade sig ægtefælle eller børnepensionsberettigede børn, er hans bo berettiget til efterindtægt.

§ 17. Efterindtægt udgør for hver måned et beløb svarende til den sidst udbetalte lønningsindtægt eller pension.

§ 18. Retten til efterindtægt omfatter et tidsrum af 3 måneder efter dødsfaldet, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Er en tjenstemand afgået ved døden som umiddelbar følge af tilskadekomst under udførelse af tjensten, omfatter retten til efterindtægt efter § 16, stk. 1 et tidsrum af 12 måneder.

Stk. 3. Ægtefællens ret til efterindtægt efter en tjenstemand, der er afgået ved døden, før ægtefællen efter § 10 er berettiget til ægtefællepension, omfatter et tidsrum af 9 måneder.

§ 19. Hvis en ægtefælle, som er berettiget til efterindtægt, afgår ved døden inden efterindtægtsperiodens udløb, tilkommer den del af efterindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, førstafdødes børnepensionsberettigede børn. Så længe denne efterindtægt udbetales til børnene, har disse ikke ret til efterindtægt efter § 16, stk. 2.

Stk. 2. Så længe den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt vedvarer, sker der ikke udbetaling af ægtefællepension eller af børnepension til den længstlevende ægtefælles børnepensionsberettigede børn.

Stk. 3. Børnepension til børn, der er berettigede til efterindtægt i medfør af § 16, stk. 1, udbetales ikke, så længe retten til efterindtægt vedvarer. I tilfælde, hvor børnepension er større, end efterindtægten ville blive, træder børnepensionen dog i efterindtægtsens sted.

Kapitel 5.

Opsat pension.

§ 20. En tjenestemand, der har opnået en pensionsalder på mindst 3 år, og som fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension efter § 1, har ret til en pensionsydelse svarende til egenpension beregnet efter § 5, jfr. § 23, på grundlag af hans pensionsalder og pensionsgivende lønningsindtægt ved fratrædelsen (opsat pension). Dette gælder dog ikke, hvis tjenestemanden overgår til anden ansættelse, som efter § 3 medregnes i hans pensionsalder.

Stk. 2. Opsat pension udbetales fra den 1. i måneden efter det fyldte 60. år. Indtræder der efter afskedigelsen erhvervsudygtighed, der medfører tilkendelse af understøttelse fra det offentlige som følge af mistet erhvervssevne, udbetales pensionen dog fra samme tidspunkt som understøttelsen.

Stk. 3. Retten til opsat pension ophører, såfremt den pågældende på ny ansættes i en stilling, i hvilken ansættelsen efter § 3 kan medregnes i hans pensionsalder.

§ 21. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, har ægtefællen ret til en pension, der udgør $\frac{2}{3}$ af den pension, hvortil afdøde var berettiget. Dette gælder dog ikke, hvis ægteskabet blev indgået på dødslejet eller efter, at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter dødsfaldet.

§ 22. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, er børn, over for hvem han havde forsørgelsespligt, fra den 1. i måneden efter dødsfaldet berettiget til en pension, der for hvert barn udgør 10 pct. af den pension, hvortil afdøde var berettiget. For så vidt der ikke udbetales ægtefællepension, udgør pensionen for hvert barn 20 pct. af den opsatte pension.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 i forbindelse med pension til ægtefællen kan dog ikke overstige pensionen efter § 20. Det samme gælder de samlede pensioner til efterlevende børn.

Stk. 3. Retten til børnepension efter stk. 1 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år.

Kapitel 6.

Regulering.

§ 23. Pensioner og efterindtægt efter bestemmelserne i kap. 1-4 dyrtidsreguleres på samme måde som lønninger til statens tjenestemænd i Grønland.

Stk. 2. Når der sker generel ændring af lønninger til statens tjenestemænd i Grønland, foretages tilsvarende regulering af de i stk. 1 nævnte pensioner og efterindtægt. Egenpensionens og ægtefællepensionens basisbeløb, de i §§ 4 og 5 fastsatte beløbsgrænser samt de efter § 14 gældende satser for børnepensionstillæg og børnepension reguleres på samme måde.

Stk. 3. Pensioner efter kap. 5 reguleres efter bestemmelserne i stk. 1-2, når udbetaling påbegyndes.

Kapitel 7.

Særregler om ikke-hjemmehørende tjenestemænd.

§ 24. En tjenestemand, der ikke anses som hjemmehørende i Grønland, jfr. § 10 i lov om statens tjenestemænd i Grønland, og som har gjort tjeneste i Grønland i 10 år efter sit fyldte 45. år, er berettiget til afsked på grund af alder, når han er fyldt 55 år.

Stk. 2. I pensionsalderen for en ikke-hjemmehørende tjenestemand indgår hvert

tjenesteår i Grønland efter det fyldte 45. år med 2 år.

Kapitel 8.

Pensionsrettigheder efter tidligere tjenestemandsløve m. v.

§ 25. Pensioner og ventepenge i henhold til lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 ydes med grundbeløb, der udgør det forud for denne lovs ikrafttræden udbetalte pensions- eller ventepengebeløb multipliceret med 100/151. For personer, der opnår pension efter lovens ikrafttræden, udgør grundbeløbet samme brøkdel af det samlede pensionsbeløb efter de ældre regler med tillæg efter de ved denne lovs ikrafttræden gældende satser.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for pensioner i henhold til bekendtgørelse af 8. april 1959 om grønlandske tjenestemænd.

Stk. 3. Grundbeløbet efter stk. 1 og stk. 2 forhøjes eller nedsættes ved erhvervelse respektive bortfald af børnepensionstillæg efter lovens ikrafttræden.

§ 26. Grundbeløb efter § 25 reguleres i henhold til denne lovs § 23, stk. 1 og 2.

§ 27. For pensioner i medfør af § 95 i lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 finder lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v. tilsvarende anvendelse.

§ 28. Bestemmelserne i §§ 45, 53, stk. 2, 58, stk. 2, 59, stk. 1, litra b-d i lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 kommer ikke til anvendelse for pensioner, der omfattes af reglerne i dette kapitel.

§ 29. Bestemmelserne i § 49, stk. 1 og 3, i lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 finder ikke anvendelse, når den ene af to samgiftede tjenestemænd efter 1. juli 1969 har ansættelse, som kan medregnes i pensionsalder.

§ 30. Bestemmelsen i § 59, stk. 1, litra a i lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 om bortfald af enkepension ved indgåelse af nyt ægteskab finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Såfremt en enke, der oppebærer enkepension, tillige er berettiget til ægtefæl-

lepension på grundlag af en ansættelse, der kan medregnes i pensionsalder efter denne lov, sker der kun udbetaling af den pension, der er størst.

Kapitel 9.

Forskellige bestemmelser.

§ 31. Tager en tjenestemand bopæl uden for Grønland efter at være afskediget med pension efter kap. 1, er han berettiget til at få udbetalt den pension, han ville have opnået fra en tilsvarende stilling her i landet efter reglerne i lov om tjenestemandspension. Det samme gælder hans efterlevende ægtefælle og børn. Ved pensionsberegningen lægges den efter denne lov erhvervede pensionsalder til grund.

Stk. 2. Stykke 1 finder tilsvarende anvendelse vedrørende retten til opsat pension.

Stk. 3. Bestemmelserne i kap. 9 i lov om tjenestemandspension finder anvendelse for pensioner, der udbetales efter stk. 1 og 2.

§ 32. Afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at oppebære ydelser efter denne lov er til stede, træffes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. Afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, træffes efter indhentet udtalelse fra det i lov om tjenestemandspension omhandlede nævn.

§ 33. Til brug ved afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, kan ministeren forlange sådanne helbredsoplysninger, som han anser for nødvendige, samt kræve, at den pågældende underkaster sig nærmere undersøgelser, eventuelt under indlæggelse til observation på hospital.

§ 34. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om udbetaling af ydelserne efter denne lov.

Stk. 2. Efter regler, der fastsættes af ministeren, kan de berettigede give transport på ydelser efter denne lov til låneinstitutter, der er godkendt til at modtage transport vedrørende tjenestemænds løn.

Stk. 3. Bortset fra det tilfælde, der er nævnt i stk. 2, kan de berettigede ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over ydelser efter denne lov, der ikke er udbetalt.

§ 35. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningrådet bestemme, at statsborgere i de øvrige nordiske lande, der er ansat på tilsvarende vilkår som tjenestemænd efter lov om statens tjenestemænd i Grønland, i pensionsmæssig henseende behandles efter reglerne i denne lov.

Kapitel 10.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 36. Denne lov træder i kraft den og har virkning fra 1. juli 1969.

Stk. 2. Om ophævelse af den hidtil gældende lovgivning om tjenestemænds pension m. v. gælder reglerne i § 55 i lov om statens tjenestemænd i Grønland.

§ 37. Pensionsalderen for de ved lovens ikrafttræden ansatte tjenestemænd, der har erhvervet pensionsalder efter de hidtil gældende regler, omregnes på pensioneringstidspunktet på grundlag af den pensionsalder, der ville være opnået efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Omregning efter stk. 1 foretages således: En pensionsalder efter de hidtidige regler under 10 år omregnes til 25 år

fra 10	til 12	-	-	26	-
- 12	- 14	-	-	27	-
- 14	- 16	-	-	28	-
- 16	- 18	-	-	29	-
- 18	- 20	-	-	30	-
- 20	- 21	-	-	31	-
- 21	- 22	-	-	32	-
- 22	- 24	-	-	33	-
- 24	- 26	-	-	34	-
- 26	- 27	-	-	35	-
- 27	- 29	-	-	36	-
- 29	- og derover	-	-	37	-

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan, når særlige forhold taler derfor, efter indhentet udtalelse fra lønningrådet bestemme, at virksomhed forud for ansættelse som tjenestemand tages i betragtning ved beregning af pensionsalder efter de hidtidige regler, såfremt sådan virksomhed er udført under ansættelse i statens tjeneste i Grønland efter det fyldte 30. år.

Stk. 4. Pensionsalderen efter stk. 1-3 anvendes dog ikke som grundlag for beregning

af pension, dersom tjenestemanden efter de øvrige bestemmelser i loven har opnået en pensionsalder, der er højere.

§ 38. For tjenestemænd, der forud for lovens ikrafttræden er ansat uden ret til pension, indgår ansættelsestid indtil ikrafttrædelsen i pensionsalderen efter reglerne i § 3 under forudsætning af, at der for den medregnede tid sker efterbetaling af ordinært pensionsbidrag efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan, efter indhentet udtalelse fra nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager bestemme, at tjenestemænd, der forud for lovens ikrafttræden er ansat uden ret til pension af helbreds-mæssige grunde, eller for hvem der hidtil er foretaget afkortning af forhøjet pensionsbidrag i medfør af § 43, stk. 2, i loven af 1964 om statens tjenestemænd i Grønland, ikke har ret til pension efter § 6, stk. 1, såfremt afsked finder sted inden for et nærmere fastsat tidsrum som følge af en lidelse, der har givet anledning til ansættelse uden pensionsret eller til afkortning af forhøjet pensionsbidrag.

§ 39. En tjenestemand, der fratræder sin stilling uden at være berettiget til pension efter § 1, kan i stedet for at bevare ret til opsat pension efter §§ 20-22 for ansættelsestid forud for denne lovs ikrafttræden vælge at få udbetalt pensionsbidrag efter bestemmelserne i § 43, stk. 3, i lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964.

Stk. 2. Pensionsbidrag, der er tilbagebetalt ved ophør af tjenestemandsansættelse, skal ved genansættelse i tjenestemandsstilling på ny indbetales efter de hidtidige regler.

§ 40. En tjenestemand, der er fratrådt sin stilling efter 1. juli 1969, men før denne lovs ikrafttræden, kan inden for en frist af 6 måneder regnet fra ikrafttrædelsen vælge at lade sig behandle i pensionsmæssig henseende efter reglerne i denne lov. Det samme gælder enker og børn efter tjenestemænd, der er afgået ved døden i tiden mellem den 1. juli 1969 og lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til forslaget.

Almindelige bemærkninger.

Efter lovforslaget afløses de i lov nr. 168 af 27. maj 1964 om statens tjenestemænd i Grønland indeholdte regler om pension og efterindtægt af en nyordning, hvorefter pensionsforholdene for tjenestemænd i Grønland bringes i harmoni med bestemmelserne i lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension.

Lovforslaget indebærer, at tjenestemandsansættelser i Grønland sikrer ret til egenpension, ægtefællepension og børnepension efter tilsvarende principper, som er lagt til grund for bestemmelserne i tjenestemandspensionsloven. De ændringer af pensionsforholdet efter den tidligere tjenestemandsløvgivning, som blev indført ved denne lov, herunder ændrede retningslinier for opnåelse af pensionsret og for pensionsoptjeningsforløbet under tjenesten, bestemmelserne om forhøjet pension til væsentlig invaliderede tjenestemænd og om ægtefællepension til såvel mandlige som kvindelige efterlevende ægtefæller samt ændrede regler om afvikling af pensionsmellenværendet ved fratræden uden ret til pension, er indarbejdet i lovforslaget.

De foreslåede regler om retningslinierne for fastsættelse af pensioner er udarbejdet med udgangspunkt i lønningerne efter det lønsystem for tjenestemænd i Grønland, hvorom der er stillet forslag i forslag til lov om tjenestemænd i Grønland. Under hensyn til de særlige grønlandske forhold indeholder lovforslaget endvidere bestemmelser, der afviger fra ordningen efter tjenestemandspensionsloven, vedrørende de aldersmæssige betingelser for retten til at få udbetalt alderspension.

I lovforslaget er ikke optaget regler svarende til pensionsloven 1969 kap. 9 om samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning. Dette må ses på baggrund af, at de i Danmark gældende regler om folkepension m. v. ikke gælder i Grønland. Det er forudsat, at tjenestemandspensioner som hidtil kan kombineres med aldersrente i henhold til landsrådsvedtægt af 21. december 1967 herom. Disse regler indeholder bestemmelser om nedslag i aldersrenten for personer, der har ret til tjenestemandspensioner.

I modsætning til lovforslag om statens tjenestemænd i Grønland er i dette forslag kompetencen til at træffe generelle og konkrete afgørelser tillagt ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, hvilket også var tilfældet i pensionskapitlet i 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til §§ 1 og 2.

Bestemmelserne fastlægger betingelserne for at opnå pensionsret og de er enslydende med §§ 2 og 3 i pensionsloven 1969. Henvisningen i § 2 til § 24 skyldes de særlige regler, som foreslås for ikke-hjemmehørende tjenestemænds pensioneringsalder og ret til afgang i en lavere alder (55 år).

Til § 3.

Bestemmelsen angår optjening af pensionsalder, og den er enslydende med § 4 i pensionsloven 1969, idet pensionsalderen dog begynder at løbe allerede ved det fyldte 23. år. Forskellen i begyndelsestidspunktet for optjening af pensionsalder må ses på baggrund af reglen i § 29 i forslag til lov om statens tjenestemænd i Grønland, efter hvilken bestemmelse det foreslås, at tjenestemanden afskediges ved det fyldte 65. år, ligesom der foreslås adgang til at træffe aftale om pligt til at fratræde ved en alder mellem 60 og 65 år. I 1964-loven indgår i § 47 en særlig skala for pensionsalder.

Til § 4.

Bestemmelsen er enslydende med § 5 i pensionsloven 1969 bortset fra begrænsningen i lønningsindtægt, som er fastlagt ud fra det grønlandske lønniveau.

Efter forslaget er alene grundlønnen, men ikke grønlandstillægget pensionsgivende, idet motiveeringen for grønlandstillæg er de med fremskaffelse af den fornødne arbejdskraft fra Danmark forbundne vanskeligheder. Denne motivering gør sig ikke gældende for pensionister.

I forslagens § 31 foreslås omregning til dansk pensionsniveau ved flytning fra Grønland.

Til § 5.

Bestemmelsen er enslydende med § 6, stk. 1 i pensionsloven af 1969, idet basisbeløbene og grænsebeløbet på 24.000 kr. dog er affasset til det grønlandske lønniveau.

Bestemmelser svarende til § 6, stk. 2 og stk. 3 i pensionsloven 1969 er udeladt i lovforslaget, idet man har opretholdt den i 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland indeholdte adgang til at begære sig afskediget ved 60 års alderen.

Til § 6.

Adgangen til kvalificeret svagelighedspension er

en nydannelse og bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 7.

Til § 7.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 8, idet henvisningen til ulykkesforsikringsloven dog i denne lov sker til de grønlandske regler.

Til §§ 8 og 9.

Bestemmelserne er enslydende med §§ 9 og 10 i pensionsloven 1969.

Til § 10.

Stk. 1 og stk. 2 i bestemmelsen er enslydende med § 11 i pensionsloven 1969, således at pension for enkemænd indføres i Grønland.

Bestemmelsen i stk. 3 er nødvendiggjort, fordi loven om bevarelse af enkepensionsret ikke gælder i Grønland.

Til § 11.

Ligesom i loven om tjenestemandspension 1969 foreslås det, at ægtefællepension sammensættes af et basisbeløb og et beløb, der udgør $\frac{2}{3}$ af egenpensionen. Basisbeløbet er fastsat under hensyn til det grønlandske lønniveau. Bestemmelsen er i øvrigt enslydende med pensionsloven 1969 § 12.

Til § 12.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 13.

Til § 13.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 14 bortset fra, at det i stk. 1 anføres, at de berettigede er børn, over for hvem tjenestemanden har privatretlig forsørgerpligt.

Ifølge loven af 16. juni 1962 om børns retstilling i Grønland er der i modsætning til den tilsvarende danske lov mulighed for over for børn født uden for ægteskab alene at statuere bidragspligt uden egentlig forsørgerpligt. Lovforslaget begrænser derfor retten til børnepension m. v. til den samme personkreds, som efter 1969-loven om tjenestemandspension har sådan ret.

Endvidere kan børnepension m. v. ydes til adopterede børn, hvis forældre har forsørgerpligt, samt til børn for hvem der, før adoptionsloven trådte i kraft i Grønland, er meddelt plejetilladelse i henhold til regulativ af 16. februar 1937 om plejebørn i Grønland. Sådanne plejetilladelser havde retsvirkning som svarende til adoption.

Til § 14.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 15 bortset fra størrelsen af satserne.

Til § 15.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven af 1969 § 16.

Til §§ 16 til 19.

Bestemmelserne er enslydende med pensionsloven 1969 §§ 20-23.

Til §§ 20 til 22.

Bestemmelserne er enslydende med pensionsloven 1969 §§ 24 til 26 bortset fra, at retten til udbetaling af opsat pension indtræder ved det fyldte 60. år, der efter forslaget § 2 er den aldersgrænse, ved hvilken retten til at afgå fra tjenesten med pension indtræder.

Til § 23.

Bestemmelsen er enslydende med pensionsloven 1969 § 27 bortset fra, at reguleringerne følger lønudviklingen på tjenestemandsområdet i Grønland.

Til § 24.

Bestemmelsen er særlig for Grønland.

De ikke-hjemmehørende tjenestemænds pligtige afgangsalder var ved tjenestemandsløven 1946 § 698, stk. 2 fastsat til 60 år, og de havde ret til at afgå ved det fyldte 55. år. Ved normerings- og klassificeringsloven 1958 § 167, stk. 2 bestemtes med virkning for fremtiden, at ikke-hjemmehørende tjenestemænd havde ret til afsked med det fyldte 60. år og pligt dertil ved det fyldte 65. år.

I 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland bestemmes i § 96, at ikke-hjemmehørende tjenestemænd, som er omfattet af den nævnte lov, har ret til afsked ved det fyldte 55. år, såfremt tjenestemanden forud for sin afsked erklærer sig villig til at overgå til en sådan efter hans alder og helbredstilstand passende fuld beskæftigelse i honorarlønnet stilling i offentlig tjeneste uden for Grønland, som tilbydes ham.

Den sidstomtalte bestemmelse i 1964-loven har i praksis givet anledning til vanskeligheder, bl. a. fordi der ikke altid foreligger passende stillinger her i landet, samt fordi reglen har givet anledning til fortolkningstvivl, om staten var forpligtet til at stille passende stillinger til rådighed. Betingelsen vedrørende pligt til at overtage honorarlønnet stilling er derfor ikke medtaget i dette lovforslag.

Om begrundelsen for forslaget henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 29 i lovforslaget om statens tjenestemænd i Grønland.

I forslaget § 2 foreslås en særlig beregning af pensionsanciennitet. 1964-loven indeholder i § 47 en fra lønnings- og pensionsloven af 1958 afvigende skala vedrørende pensionsanciennitetens indflydelse på pensionens størrelse.

Til §§ 25 og 26.

Lovforslaget indeholder bestemmelse om omregning af pensioner efter de hidtidige regler, og bestemmelserne svarer således til de ved lov nr. 81 af 12. marts 1970 givne bestemmelser. Omregningen af de ældre pensioner foretages i overensstemmelse med princippet i lov af 12. marts 1970 ved at multiplicere pensionsbeløbene med en brøk, hvis tæller er 100, medens nævneren svarer til det lønregulerende pristal med udeladelse af de points i pristallet, som ikke har medført lønregulering.

Stk. 2 indeholder hjemmel for at pension for grønlandske tjenestemænd og tidligere bestillingsmænd omregnes efter samme regler som i stk. 1 nævnt. Nærmere regler om disse pensioner er i medfør af 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland § 127 fastlagt ved regulativ af 10. december 1965.

Til § 27.

I lov om statens tjenestemænd i Grønland af 1964 bestemmes i § 95, at en ikke-hjemmehørende tjenestemand, der oppebærer pension, og som har bolig her i landet, er berettiget til samme pension som tilsvarende tjenestemænd her. Det foreslås, at disse pensioner i det hele behandles efter reglerne i loven af 12. marts 1970.

Til §§ 28 til 30.

Bestemmelserne er enslydende med §§ 4 til 6 i loven af 12. marts 1970 bortset fra, at dette forslag henviser til 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland.

Til § 31.

Bestemmelsen er særlig for denne lov. I 1964-loven om statens tjenestemænd i Grønland indeholder § 95 den regel, at en ikke-hjemmehørende tjenestemand, som efter afsked med pension tager bopæl her i landet, overgår til det danske pensionssystem, således at han modtager samme pension som en tilsvarende tjenestemand her. Det foreslås nu, at en tilsvarende ret skal gælde også for hjemmehørende tjenestemænd.

Der ses flere grunde til at tillægge alle tjenestemænd i Grønland ret til ved flytning fra Grønland at overgå til normal dansk pension.

De bedre trafikforbindelser og det i de seneste år øgede samkvem mellem Grønland og Danmark, herunder også ved ægteskab, gør det naturligt, at også hjemmehørende pensionerede tjenestemænd og disses efterlevende ægtefæller får mulighed for at bosætte sig her i landet og opnå samme vilkår som andre pensionister.

De nye samordningsregler mellem tjenestemandspension og sociale pensionsydelser vil i konsekvens

heraf finde anvendelse for pensionister, som flytter her til landet. Samordningen sker i Grønland ved regulering i de sociale ydelser, som også har en anden størrelse end her i landet.

Stillingen efter forslaget vil indebære, at de hjemmehørende og ikke-hjemmehørende tjenestemænd ganske sidestilles med hensyn til pension, idet alene bopælen afgør, om pensionen ydes efter pensionslov 1969 eller efter dette forslag.

Til §§ 32 til 34.

Bestemmelserne har samme indhold som §§ 31 til 33 i pensionsloven af 1969.

Til § 35.

Bestemmelsen har samme indhold som § 19 i pensionsloven af 1969.

Til § 36.

Det foreslås, at loven træder i kraft på samme tidspunkt som loven om statens tjenestemænd i Grønland, jfr. § 54 i lovforslag om statens tjenestemænd i Grønland.

Til § 37.

Bestemmelsen svarer til § 35 i pensionsloven 1969. Den foreslåede omregningsskala tager udgangspunkt i den i 1964 loven om statens tjenestemænd i Grønland § 47, stk. 3 anførte skala.

I forslag til lov om statens tjenestemænd i Grønland er foreslået, at tjenestemænd ansat før den 7. juni 1958, og som i medfør af normerings- og klassificeringsloven 1958 § 171 har bevaret deres status i henhold til tjenestemandsløven af 1946, skal bevare denne status. Heraf følger, at disse tjenestemænd fremdeles har ret til at forlange sig afskediget med pension beregnet med pensionsanciennitet efter tjenestemandsløven af 1946 § 698, stk. 1, når de fylder 55 år, og de har pligt til at fratrede med det fyldte 60. år.

Til §§ 38 og 39.

Bestemmelserne har samme indhold som §§ 36 og 37 i pensionsloven 1969.

Til § 40.

Under hensyn til at det foreslås, at dette lovforslag skal have tilbagevirkende kraft, stilles i § 42 forslag om, at personer, som er pensioneret i tiden mellem den 1. juli 1969 og ikrafttrædelsestidspunktet, får adgang til at vælge pensionsmæssig stilling enten efter den gældende eller efter den nye lov.